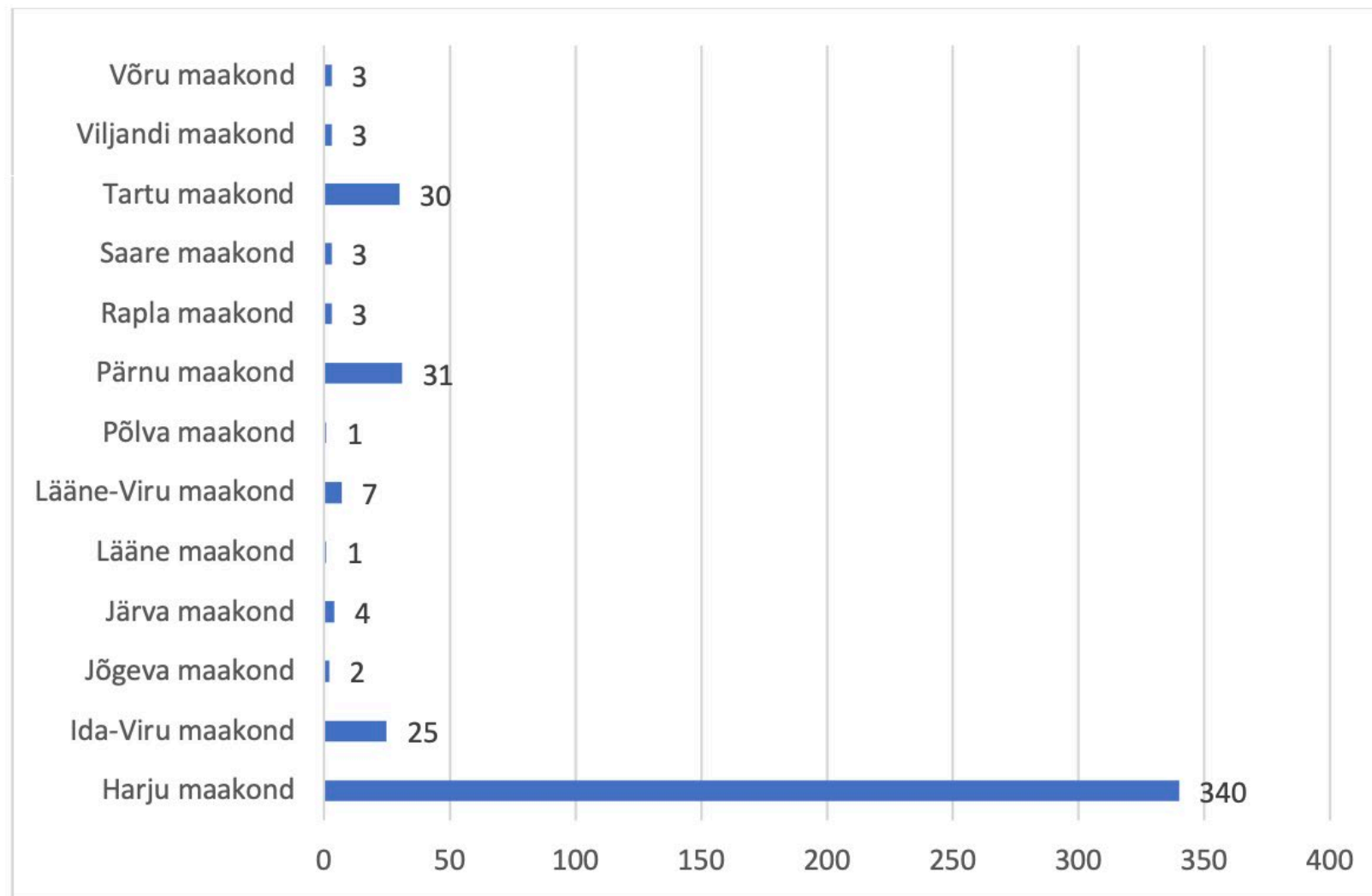

*Käitumine bussiõnnetustes:
praktilise juhendi väljatöötamine
Rain Pärnaste*

*Juhendajad:
MA Liis Spiegelberg
MSc Sille-Liis Männik*

Uurimistöö probleem

- Euroopas toimub igal aastal umbes 20 000 bussiõnnetust, mis toob kaasa ligikaudu 30 000 kannatanut, kellest umbes 150 kaotab elu (Euroopa Komisjon, s.a)
- Politsei- ja Piirivalveameti andmete kohaselt toimus Eestis aastatel 2018–2022 bussijuhi osalusel hukkunute või vigastatutega 453 liiklusõnnetust
- Puudub praktiline juhend sõitjale käitumaks bussiõnnetuse korral

Uurimistöö eesmärk

- Uurimistöö eesmärgiks oli mõista inimeste käitumist ja tagajärgi bussiõnnetuse korral ning töötada välja sõitjatele praktiline juhend selle kohta, mida teha bussiõnnetuse korral

Uurimisküsimused ja ülesanded

- Millised on liiklusõnnetuste tagajärjed ja kuidas inimesed õnnetuse korral käituvad?
- Kuidas käitub bussijuht bussiõnnetuse korral ning kuidas tagatakse sõitjate turvalisus?
- Kuidas suunata sõitjad efektiivselt käituma bussiõnnetuse korral, võttes arvesse politsei, kiirabi ja päästeteenistuse vajadusi?
- Analüüsida varasemaid empiirilisi uuringuid ning käitumisteadlikke materjale
- Viia läbi struktureeritud intervjuud bussiette võtte, politsei, kiirabi- ja päästeteenistuse esindajatega
- Intervjuude tulemuste ja varasemate empiiriliste uuringute põhjal koostada praktiline käitumisjuhend bussiõnnetusse sattunud sõitjatele.

Uurimus

- Primaarne ja sekundaarne andmekogumismeetod
- Varasemate empiiriliste ja käitumisteaduslike materjalide analüüs
- Praktiliste näidete ja teoreetiliste arusaamade sidumine
- Struktureeritud intervjuud

Uurimuse tulemused

- Hädaolukordades ja katastroofides võib inimene käituda ettearvamatult ning reaktsioonides ja käitumises võib inimeste vahel olla suuri erinevusi
- Füüsilised kui ka psühholoogilised tagajärjed
- Selgusid olulisemad käitumisjuhised, kuidas bussiõnnetuse korral käituda

Praktiline käitumisjuhend

- Praktiline käitumisjuhend sõitjatele käitumaks bussiõnnetuse korral
- Praktilise juhendi koostamisel tugineti empiirilistele ja käitumisteaduslikele materjalidele ning operatiivteenistuste (ekspertide) soovitudele
- EAST rakendusliku käitumisteaduse raamistik

Visualiseeritud käitumisjuhend

Kokkuvõte

- Valmis praktiline käitumisjuhend sõitjatele käitumaks bussiõnnetuse korral
- Praktiline käitumisjuhend suurendab kontrollitunnet ja vähendab teadmatust juhul, kui peaks toimuma bussiõnnetus
- Võimalused ja piirangud

Aitäh!